

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-00271
Otsuse kuupäev 30.03.2026
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Enefit OÜ (11184032)

Tarbija nõue Lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu tagastamine

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija nõue rahuldamata.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis 30.09.2022 kauplejaga tähtajalise elektrienergia lepingu nr EL2209301253518EE kestusega 01.11.2022 - 31.10.2029. Lepingu esemeks oli kaupleja poolt elektrienergia müük paketi Kindel Pluss alusel fikseeritud elektrienergia hinnaga koos käibemaksuga 21 senti/kWh. Lepingu kohaselt oli kauplejal õigus nõuda kulude hüvitamiseks tarbija poolt lepingu ennetähtaegsel lõpetamisel tasu. Tarbija ütles lepingu ennetähtaegselt 03.12.2024 üles, leping lõppes 23.12.2024. Lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu suuruseks 464 eurot, kaupleja pakkus võimalust maksta tasu 12 kuu jooksul, tarbija nõustus sellega. Tarbija asus hiljem seisukohale, et kauplejal puudus õigus nõuda tarbijalt lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu, sest kaupleja ei ole tõendanud otsest rahalise kahju.

Tarbija palub tuvastada kauplejal lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu nõudmise aluse puudumist ning ta soovib kauplejale makstud tasu tagasi saada.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ja palus jätta see rahuldamata. Kaupleja ei nõustu tarbija väitega, et tarbijalt nõutud ja tasutud lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasul ei olnud kehtiv ja õiguspärane alus ning see oli vastuolus VÕS-is ja ELTS-is sätestatud vastava regulatsiooniga. Kaupleja selgitustel olid lepingu sõlmimise hetkel kõik lepingu olulised tingimused, sh ennetähtaegse lõpetamise puhul lepingu lõpetamise tasu nõude alused ja lõpetamistasu arvestamise

põhimõtted lepingus välja toodud ja tarbijale selgelt kättesaadavad. Kaupleja hinnangul on lõpetamistasu proportsionaalne ja õigustatud, sest see kajastab müüja tegelikku tururiskist tulenevat kahju, see on arvatav ja läbipaistev ning meetoodika on toodud lepingus koos näitega välja.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Poolte vaheline vaidlus puudutab elektrituruseaduse (ELTS) alusel elektrilepingu sõlmimist ja selle lõpetamist. Elektrilepingute sõlmimisel tuleb lähtuda ELTS sätetest (ELTS § 83 lg 1), selle seadusega reguleerimata osale kohaldatakse võlaõigusseadust (ELTS § 83 lg 3). Elektrileping võib olla tähtajatu või tähtajaline (ELTS § 88 lg 1), kodutarbija võib tähtajalise või tähtajatu elektrilepingu üles öelda, teatades ülesütlemisest neliteist päeva ette (ELTS § 88 lg 6). Pooled sõlmisid 30.09.2022 elektrilepingu tähtajalisena kestusega 7 aastat.

Pooled ei vaidle selle üle, et tarbija ütles 03.12.2024 avaldusega elektrilepingu üles, leping lõppes 23.12.2024.a. Pooled vaidlevad elektrilepingus toodud lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu kehtivuses.

Elektrilepingu p 1.1 järgi oli kauplejal õigus nõuda tarbija algatusel lepingu ennetähtaegsel lõpetamisel kulude kompensatsiooni mõõtepunkti prognoositava kaheteistkümne kuu tarbimismahu põhjal tuletatud koefitsiendi ja lepingu lõpuni jäänud kuude arvu korrutisest. Kaupleja esitas tarbijale nõude maksta temale tasu 464 eurot. Tarbija kinnitusel leppis ta kauplejaga kokku lepingu lõpetamise tasu maksmises 12 kuu vältel, tarbija on kauplejale tasu maksnud.

Tarbija leidis, et kaupleja ei ole tõendanud, et tal kaasnes tarbija poolt elektrilepingu ennetähtaegse lõpetamisega seoses otsest rahalist kahju. Kaupleja poolt elektrilepingusse lülitatud ennetähtaegse lõpetamise tasu on VÕS § 42 kohaselt tüüptingimus, milline loob tarbijale ebavõrdse olukorra, kus kaupleja saab hüpotetiliselt ja ühepoolselt määrata temale tekkida võiva kahju suuruse. Kaupleja peab ise kandma tururiski ja seda riski ei saa täielikult üle kanda tarbijale. Sellel põhjusel tarbija leidis, et kaupleja lepingu lõpetamise tasu tingimus ei ole kehtiv, tarbijal on õigus kauplejale makstud lepingu lõpetamise tasu tagasi saada.

Komisjon kontrollis kaupleja kohustust tõendada elektrilepingu ennetähtaegse lõpetamisega kaasneva otsest rahalist kahju. Pooled olid kohustatud 30.09.2022 elektrilepingu sõlmimisel lähtuma ELTS sätetest. ELTS § 88 lg 5 redaktsioon alates 03.06.2022 kuni 13.06.2025 sätestas: Elektrimüüja võib nõuda kodutarbijalt tähtajalise elektrilepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu tingimusel, et tasu on tarbijaga sõlmitud lepingus ette nähtud ja tasust on kodutarbijat enne lepingu sõlmimist selgelt teavitatud. Ennetähtaegse lõpetamise tasu peab olema põhjendatud.

Komisjon tuvastas, et elektrilepingu p 1 sisaldas ennetähtaegse lõpetamise tasu kokkulepet, tasu ja selle arvutamise alused olid tarbijale teatavaks tehtud. Pooled leppisid elektrilepingu p 1 toodud ennetähtaegse lõpetamise tasus kokku kehtivalt. Seadus kohustas kauplejat ennetähtaegse lõpetamise tasu põhjendama, kuid ei kohustanud kauplejat tegelikku kahju tõendama. Selline kohustus kehtis kogu käesoleva elektrilepingu kehtivuse aja. Kaupleja on esitanud tasu suuruse

kohta põhjendused.

Tarbija etteheited kauplejale, et kaupleja ei ole tarbija hinnangul usutavalt tõendanud otsest rahalist kahju, tulenevad 13.06.2025 jõustunud ELTS § 88 lg 5 muudatusest: Elektrimüüja võib nõuda kodutarbijalt tähtajalise elektrilepingu ennetähtaegse lõpetamise korral tasu tingimusel, et tasu on tarbijaga sõlmitud lepingus ette nähtud ja tasust on tarbijat enne lepingu sõlmimist teavitatud. Lepingu lõpetamise tasu peab olema proportsionaalne ega tohi ületada lepingu lõpetamisega elektrimüüjale kaasnevat otsest rahalist kahju. Otsese rahalise kahju tõendamise kohustus lasub elektrimüüjal.

Alates 13.06.2025 kehtiv ELTS § 88 lg 5 redaktsioon ei kuulu tarbijaga sõlmitud elektrilepingule kohaldamisele, kuna sätte jõustumise ajaks oli elektrileping juba üles öeldud. Tarbija sõlmis kauplejaga elektrilepingu, ütles selle 03.12.2024 üles, tunnustas kaupleja ennetähtaegse lõpetamise tasu nõuet ja selle suurust, sõlmis kauplejaga 06.01.2025 tasu 12 kuu kestel maksmise kokkuleppe ning oli ELTS § 88 lg 5 muudetud redaktsiooni jõustumise ajaks 13.06.2025 oli juba asunud kauplejale tasu maksuma.

Komisjon tuvastas, et tarbija nõudel puudub õiguslik alus. Kauplejal ei tekkinud pärast elektrilepingu tarbija poolt ülesütlemist jõustunud seaduse muudatuse alusel tagasiulatuvat kohustust tõendada tarbijaga sõlmitud elektrilepingus ennetähtaegse lõpetamise tasu osas otsese rahalise kahju tekkimist.

Tarbija nõue ei ole põhjendatud, komisjon jättis selle rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/